

Kiinan, Venäjän ja Yhdysvaltain välinen suurvaltakilpailu – Keskustelut YK:n turvallisuusneuvostossa Syyrian sisällissodasta vuosina 2011, 2016 ja 2021

Peppi Heinikainen¹

Suurvaltakilpailu on tehnyt paluun maailmanpolitiikkaan. Kiinan, Venäjän ja Yhdysvaltain kiristyvät välit osoittavat, ettei 2010-luvulla kiihtynyt kilpailu ole katoamassa. Artikkelissa havainnoidaan, miten suurvaltakilpailu näkyy maiden retoriikan sisällöissä ja sävyissä. Aineistona toimivat Syyrian sisällissotaa koskevat Yhdistyneiden kansakuntien turvallisuusneuvoston kokoukset vuosina 2011, 2016 ja 2021. Kokouspuheenvuorojen analyysi osoittaa negatiivisen retoriikan sävyttävän erityisesti Venäjän ja Yhdysvaltojen välisiä keskusteluja, mutta haastamista esiintyy lisäksi Kiinan ja Yhdysvaltojen välillä. Suurvaltakilpailu näkyy siis jossakin määrin myös turvallisuusneuvostossa käytetyssä retoriikassa.

Avainsanat: retoriikka, suurvaltakilpailu, turvallisuusneuvosto, Yhdistyneet kansakunnat

Johdanto

Neuvostoliiton romahdettua vuonna 1991 Yhdysvallat saavutti hegemonian maailmanpolitiikassa, sillä sille ei löytynyt tasavertaista vastavoimaa. Yhdysvaltojen hegemonian myötä 1990-luku ja 2000-luvun alkupuoli olivat maailmanpolitiikassa ja suurvaltasuhteissa aiempaa rauhallisempaa aikaa. Kylmän sodan aikana jokseenkin rampautunut Yhdistyneiden kansakuntien (YK) turvallisuusneuvosto pystyi enenevässä määrin hyväksymään päätöslauselmia, kun sen pysyvillä jäsenmailla (Kiina, Iso-Britannia, Ranska, Venäjä ja Yhdysvallat) ei ollut enää suurta tarvetta käyttää veto-oikeuttaan suhteiden liennyttyä. Vuoteen 2007 mennessä alkoi kuitenkin ilmetä merkkejä siitä, että Venäjä, mutta myös Kiina, olivat nousemassa haastamaan Yhdysvaltain asemaa. Asetelmat ovatkin muuttuneet koko 2010-luvun ajan yhä riittäisimmiksi ja suurvaltakilpailu on palannut. Vuonna 2022 alkanut Venäjän laiton hyökkäyssota Ukrainaan osoitti, ettei suurvaltapolitiikan aika ole ohi ja että suurvaltakilpailu tulee voimistumaan. Kiina, Venäjä ja Yhdysvallat istuvat kuitenkin yhä säännöllisesti New Yorkissa samassa pöydässä YK:n turvallisuusneuvostossa, jossa käytävät keskustelut ja retoriikka heijastavat suurvaltakilpailun tilaa.

Turvallisuusneuvostoa on tutkittu paljon eritoten turvallisuusneuvoston uudistumistarpeen näkökulmasta (Hosli & Dörfler 2017; Hadano 2018; Nwani 2019). Asoke Kumar Mukerjin (2019, 322) mukaan veto-oikeus on tehnyt YK:sta tehotoman, kun taas C. S. R. Murthy (2018, 116) toteaa YK:n epäonnistuneen ratkaisemaan konflikteja esimerkiksi Syyriassa, Libyassa, Jemenissä sekä Egyptissä aiheuttaen toisinaan jopa enemmän harmia kuin hyvää (siviilien suojelusta ja suojeluvastuun periaatteesta, ks. Seppä 2022). Sebastian Von Einsiedel, David M. Malone ja Bruno Stagno Ugarte (2015) ovat sen sijaan tutkineet suurvaltakilpailua YK:n turvallisuusneuvostossa. Heidän mukaansa Libyan, Syyrian sekä Ukrainan kriisit ovat osoittaneet,

1 MA, väitöskirjatutkija, Tampereen yliopisto, <peppi.heinikainen@tuni.fi>

että suurvaltojen suhteiden heikentyminen on vaikeuttanut turvallisuusneuvoston päätöksentekoa ja pysyvien jäsenten väliset voimasuhteet ovat muuttuneet. Kirjoittajat kokevat, että Kiinan, Venäjän ja Yhdysvaltojen välinen kamppailu voisi aiheuttaa suurimman uhan turvallisuusneuvoston merkityksellisyydelle (mt., 2).

Tämä katsausartikkeli tutkii suurvaltakilpailun näkymistä turvallisuusneuvostossa eritoten retorisesta näkökulmasta. Tavoitteena on analysoida, mitä käytetty retoriikka kertoo maiden välisistä suhteista sekä kilpailuasetelmasta. Artikkelin tarkastelee turvallisuusneuvoston keskustelua suurvaltakilpailun näyttämönä, jolla suurvallat kokoontuvat säännöllisesti. Retoriikan analyysi auttaa ymmärtämään kilpailun näkymistä turvallisuusneuvostossa, sillä maiden retoriset valinnat ja puheiden sävy näyttävät, miten ne puhuvat toisilleen ja kertovat näin maiden välisistä suhteista sekä suhtautumisesta toisiinsa ja tätä kautta suurvaltakilpailusta. Välittelevätkö kireät suhteet turvallisuusneuvostojen puheenvuoroissa vai pystyvätkö maat yhä toimimaan rakentavasti ja diplomaattisesti? Tutkimuskohteena on YK:n turvallisuusneuvoston kokoukset Syyrian sisällissotaan liittyen vuosina 2011, 2016 ja 2021. Venäjän, Kiinan ja Yhdysvaltojen retoriikkaa analysoidaan tavoitteena tehdä päätelmiä yhtäältä suurvaltakilpailun näkymisestä YK:n turvallisuusneuvostossa sekä toisaalta turvallisuusneuvoston toimintakyvystä kiihtyvän kilpailun aikana.

Artikkelin aineisto keskittyy turvallisuusneuvoston keskusteluihin ja päätöksentekoon Syyrian sisällissodasta, joka alkoi maaliskuussa 2011 Arabikevään innoittaman kansannousun muuttuessa sisällissodaksi. Sota on reilussa kymmenessä vuodessa vaatinut yli 300 000 siviilin hengen (UN Human Rights Office 2022). Konfliktin juurisyyt ovat moninaiset. Taus-talla on muun muassa poliittisen vapauden puutetta, sortoa, korruptiota ja työttömyyttä, jotka alkoivat jo Hafez al-Assadin, nykyisen presidentti Bašar al-Assadin isän, kaudella. Bašar al-Assad ei suuremmin muuttanut isänsä linjaa. Kasvava tyytymättömyys johti maaliskuussa 2011 väkivaltaisesti tukahdutettuihin mielenosoituksiin. Kun aseistautunut oppositio muodostui kesäkuuhun 2011 mennessä, sisällissota leimahti kunnolla. Syyrian sisällissotaa on monimutkaistanut ulkovaltojen osallistuminen konfliktiin. Konflikti on lisäksi vahvistanut varsinkin alkuvuosinaan lukuisia jihadistiryhmiä. Länsimaat, kuten Iso-Britannia, Ranska ja Yhdysvallat, ovat pääsääntöisesti tukeneet oppositiota Venäjän ollessa al-Assadin hallinnon voimakkain tukija. Venäjä onnistuikin vuonna 2015 kääntämään konfliktin kulkua tukemalla hallintoa ilmaiskujen avulla (Doucet 2015). Venäjä on lisäksi ollut, erinäisissä kokoonpanoissa, yksi aktiivisimmista neuvottelijoista ja ratkaisuhakijoista konfliktissa. Vuosien mittaan hallitus on onnistunut saamaan Venäjän tuella suurimman osan alueista haltuunsa.

Syyrian sisällissodan lukuisat ratkaisuyritykset ja rauhanneuvottelut ovat pitkälti kariutuneet, ja turvallisuusneuvoston katsotaan epäonnistuneen tehtävissään Kiinan ja Venäjän äänestettyä monia ehdotuksia vastaan. Maiden aktiivista veto-oikeuden käyttöä selittää Venäjän tuki Syyrian hallinnolle mutta myös vuoden 2011 tapahtumat Libyassa, jossa Arabikevät innoitti kansan kaduille toiveenaan vallanvaihdos. Helmikuussa alkanut kansanliike tukahdutettiin väkivallalla, mikä vaati satoja kuolonuhreja (CNN 2022). Presidentti Muammar Gaddafi kieltäytyi luopumasta vallasta ja väkivaltaisuuDET jatkuivat. Maaliskuun 17. päivänä YK:n turvallisuusneuvosto hyväksyi päätöslauselman 1973, joka salli kaikki mahdol-

liset toimet siviilien suojelemiseksi (S/RES/1973 2011). Kiina ja Venäjä äänestivät tyhjää yhdessä Intian, Brasilian ja Saksan kanssa. Päätöslauselma mahdollisti sotilastoimet, joita Nato alkoi johtaa maaliskuun 19. päivä. Operaatio johti lopulta lokakuun 20. päivänä Gaddafin kuolemaan. Libyan ensimmäinen sisällissota päättyi lokakuussa 2011 vallanvaihtoon, jota edesauttoi turvallisuusneuvoston päätöslauselma 1973:n mahdollistama sotilaallinen interventio. Kiina ja Venäjä näkivät, että vallanvaihto voisi tapahtua sotilaallisen intervention keinoin, ja ne ovatkin siksi pyrkineet estämään turvallisuusneuvostoa hyväksymästä vastaavia päätöslausemia Syyriassa tai muualla.

Seuraavassa luvussa perehdytään maiden väliseen suurvaltakilpailuun yleisesti ennen tutkimusasetelman esittelyä. Analyysiosassa perehdytään turvallisuusneuvoston keskusteluihin vuosina 2011, 2016 ja 2021.

Kiinan, Venäjän ja Yhdysvaltain välinen suurvaltakilpailu

Suurvallat nähdään maina, joilla on merkittävää poliittista, taloudellista ja sotilaallista valtaa suhteessa muihin maihin sekä merkittävät asevoimat. Suurvaltoja tässä artikkelissa yhdistää lisäksi pysyvä jäsenyys turvallisuusneuvostossa sekä ydinaseet. Näiden jälkimmäisten pohjalta myös Ranska ja Iso-Britannia voitaisiin laskea suurvalloiksi. Intressinä on kuitenkin tutkia suurvaltakilpailua, joka tässä määritellään suurvaltojen kilpailuna johtajuudesta kansainvälisessä järjestelmässä ja/tai tietyllä toimialueella. Artikkelin laajuuden huomioiden, ja koska Iso-Britannia ja Ranska eivät perinteisesti katsottuna ole osallistuneet suurvaltakilpailuun enää toisen maailmansodan jälkeen, nämä on jätetty tarkastelun ulkopuolelle. Venäjän suurvaltastatusta voidaan nykyään kyseenalaistaa maan kärsittyä taloudellisesti ja sotilaallisesti laittomasta hyökkäyksestään Ukrainaan. Venäjällä on kuitenkin yhä mittavat asevoimat ja maa kokee itsensä suurvallaksi, mikä myös näkyy sen toiminnassa. Myös muu viimeaikainen akateeminen tutkimus keskittyy suurvaltakilpailuun juuri Kiinan, Venäjän ja Yhdysvaltain välillä, joten rajaus näihin kolmeen valtioon on tarkoituksenmukainen (myös Sinkkonen ym. 2023).

Yhdysvallat oli 1990-luvun lopussa ja 2000-luvun alkupuoliskolla pitkään hegemonisessa asemassa, ja tämä kausi oli suurvaltasuhteissa suhteellisen rauhallista aikaa. Hal Brandsin (2022) mukaan amerikkalaisilla olisi kylmän sodan jälkeen ollut mahdollisuus päättää suurvaltakilpailu kokonaan. Tässä kuitenkin epäonnistuttiin kolmella eri tavalla. Yhdysvallat ja länsimaat eivät onnistuneet integroimaan Kiinaa ja Venäjää liberaaliin maailmanjärjestykseen. Tämä johtui siitä, että näiden maiden koko ajan autoritaarisemmaksi muuttuvat johdot kokivat demokratisoitumisen uhaksi itselleen. Toiseksi 2000-luvulle tultaessa Yhdysvaltoihin nojannut vallan tasapaino alkoi horjua Kiinan ja Venäjän talouksien ja asevoimien kehittyessä ja alkaessa vastaamaan paremmin amerikkalaisten kyvykkyyksiä. Viimeiseksi suurvaltakilpailun päättämisessä epäonnistuttiin, sillä Yhdysvaltojen ulkopoliittikan fokus siirtyi 9/11-iskujen jälkeen Lähi-itään ja terrorisminvastaiseen taisteluun. Amerikkalaisten huomio ei siis enää ollut Kiinassa ja Venäjässä, mikä jätti näille tilaa kasvattaa vaikutusvaltaansa. Tultaessa 2010-luvulle Yhdysvaltojen kiinnostus Lähi-itää kohtaan alkoi kuitenkin huveta, ja se vetäytyikin monista alueen konflikteista toisinaan merkittävin seurauksin, kuten nähtiin esimerkiksi Afganistanissa vuonna 2021. Kiinnostuksen hupeneminen alueella voitiin näh-

dä amerikkalaisen globaalien johtajuuden heikkenemisenä, mikä korostui eritoten presidentti Donald Trumpin kaudella, jolloin Yhdysvallat irtisanoutui esimerkiksi YK:n ihmisoikeusneuvostosta. Vaikka presidentti Joe Biden tekikin kautensa alkaessa korjausliikkeen, lisäsi Trumpin toiminta tilaa suurvaltakilpailulle heikentäen lännen yhtenäisyyttä.

Ilmapiiri kiristyi 2000-luvun ensimmäisen kymmenen loppua kohden. Venäjän presidentti Vladimir Putinin puhe Münchenin turvallisuuskonferenssissa vuonna 2007 oli selkeä käännekohta, josta näki Venäjän asenteen muutoksen länttä ja Yhdysvaltoja kohtaan. Presidentti Putin puhui laajentuvasta sotilaallisen voiman käytöstä kansainvälisissä suhteissa, syytti Natoa laajentumisesta sekä kysyi, ketä vastaan tätä laajentumista tehdään (Putin 2007). Puhe osoitti selkeästi Venäjän ja lännen välisten suhteiden heikkenemisen ja voimistuvan vastakkainasettelun. Vuonna 2014 Venäjä liitti Krimin niemimaan laittomasti itseensä, ja Dmitri Treninin (2014, 1) mukaan tämä palautti kilpailuasetelman Venäjän ja Yhdysvaltain välille. Kilpailu on ollut enimmäkseen taloudellista ja poliittista, mutta siihen on sisällynyt sotilasaspektejakin. Kilpailu on sittemmin kiihtynyt, ja eritoten Venäjän vuonna 2022 aloittama hyökkäyssota Ukrainaan on rappeuttanut suhteita.

Siinä missä Venäjä, ja sitä ennen Neuvostoliitto, on ollut Yhdysvalloille perinteinen haastaja, alkoi Kiina 2000-luvulla nousta uudeksi uhkakuvaksi ja on sittemmin mennyt Venäjän ohitse. Kiina on Yhdysvalloille Venäjää suurempi haastaja niin sotilaallisesti kuin taloudellisesti, erityisesti nyt kun Venäjä toimintakapasiteetti on heikentynyt Ukrainan menetysten takia. Venäjä on kuitenkin näistä kahdesta huomattavasti aggressiivisempi toimija länsiliberaalia maailmaa kohtaan. Jo Inge Bekkevold (2018, 141) on nostanut esille, että suurvaltakilpailu käydään Kiinan, Venäjän ja Yhdysvaltain välillä ja näiden maiden suhteita kuvastaa paremmin kilpailu kuin yhteistyö. Suurvaltakilpailun paluu näkyy myös kansallisissa strategioissa, sillä esimerkiksi Yhdysvaltain vuoden 2017 kansallinen turvallisuusstrategia heijastaa juuri tätä (The White House 2017, 27). Eritoten Lähi-idästä on tullut kilpailun päänäyttämö, mikä näkyy Syyrian sisällissodassa.

Suurvaltakilpailun kuvatessa voimakkaammin Kiinan, Venäjän ja Yhdysvaltain suhteita ei ole yllättävää, että kilpailu heijastuu YK:n turvallisuusneuvostoon, jossa maiden pitäisi pystyä tekemään päätöksiä yhdessä. Verrattuna 1990- ja 2000-lukuun turvallisuusneuvoston toimintakyky on heikentynyt 2010-luvulta alkaen. Turvallisuusneuvosto on edelleen työkykyinen, huolimatta esimerkiksi Venäjän hyökkäyksestä Ukrainaan, mutta päätöksenteko on selvästi vaikeutunut eritoten Syyrian kaltaisissa konflikteissa, joissa suurvalloilla on voimakkaita intressejä. Turvallisuusneuvoston heikentynyttä toimintakykyä on nähtykin selittävän Kiinan, Venäjän ja Yhdysvaltain välinen suurvaltakilpailu. Richard Gowanin (2018, 1) mukaan nämä maat käyttäytyvät enenevässä määrin kylmän sodan asetelmista ja maiden välinen vihamielisyys vaikuttaa yhteistyökykyyn horjuttaen turvallisuusneuvoston diplomaattisuutta. Vaikka suhteet Pekingin, Moskovan ja Washingtonin välillä huononisivat, pysyy turvallisuusneuvosto todennäköisesti maille keskeisenä keskusteluareenana, sillä mikään maista ei toivo konfliktien olevan täysin ilman valvontaa (mt., 14).

Suurvaltakilpailu ei koske vain turvallisuuspolitiikkaa, vaan Kiina ja Venäjä haastavat lisäksi Yhdysvaltain johtamaa länsijohtoista maailmanjärjestystä (ks. Käkönen 2022). Maiden

tavoitteena on heikentää tätä maailmanjärjestystä sekä demokratian roolia ja nostaa esille niille tärkeitä arvoja sekä normeja. Kiina ja Venäjä haastavat siis koko läntistä liberaalia järjestelmää. Ne eivät kuitenkaan vastusta monenkeskistä päätöksentekoa liberaaleissa instituutioissa, kuten YK:ssa, sillä ne haluavat pysyä osana instituutioita voidakseen vaikuttaa päätöksiin ja saavuttaa omia tavoitteitaan. Suurvaltapoliittinen asettelu koskee siis niin maailmanjärjestystä kuin maiden keskinäisiä suhteita.

Työkalut suurvaltakilpailun analysoimiseksi pöytäkirjoista

YK:n turvallisuusneuvosto on yksi korkeimmista kansainvälisen yhteistyön ja päätöksenteon areenoista, koska sillä on valta päättää rauhaa ja turvallisuutta koskevista asioista. Turvallisuusneuvosto on lisäksi ainut YK:n elin, jonka päätökset ovat kaikille maille sitovia (United Nations Security Council, päivämätön). Kiina, Venäjä ja Yhdysvallat ovat kaikki turvallisuusneuvoston pysyviä jäseniä yhdessä Ison-Britannian ja Ranskan kanssa, ja niillä on kaikilla veto-oikeus. Eritoten Venäjä on käyttänyt tätä oikeutta aktiivisesti, 2010-luvulta alkaen 26 kertaa. Myös Kiina ja Yhdysvallat ovat käyttäneet oikeuttaan tänä aikana (Yhdysvallat neljä kertaa ja Kiina 12 kertaa), kun taas Iso-Britannia ja Ranska eivät ole käyttäneet sitä sitten 1980-luvun (Dag Hammarskjöld Library, päivämätön).

Kiinalla, Venäjällä sekä Yhdysvalloilla on kaikilla intressi osallistua turvallisuusneuvoston keskusteluihin pysyvien jäsenyyksien tarjoaman vallan myötä. Turvallisuusneuvosto on täten erinomainen tutkimuskohde suurvaltapoliittikan analyysille ja eritoten tutkimukselle siitä, millaisen kuvan maiden käyttämä retoriikka antaa maiden välisistä suhteista ja yhteistyön tasosta. Turvallisuusneuvoston kokouspöytäkirjat ovat julkisia, mikä tekee niistä oivallisia lähteitä tutkia turvallisuusneuvostossa käytettävää retoriikkaa. Turvallisuusneuvoston suurvaltojen retoriikan tutkimus tarjoaa näkökulman siihen, millaisin sävyin ja termein suurvallat puhuvat toisilleen, toistuvatko tietyt väitteet ja narratiivit sekä miten suurvaltakilpailun muovaamat suhteet ylipäätensä näkyvät.

Artikkelin aineistona toimivat YK:n turvallisuusneuvoston Syyrian sisällissotaa koskevat pöytäkirjat vuosilta 2011, 2016 ja 2021. Kaikki aineistossa käytetyt pöytäkirjat koskevat sellaisia kokouksia, joissa on äänestetty päätöslauselmaehdotuksesta, sillä näistä pöytäkirjoista saa kuvan päätöksenteosta ja yhteistyökyvykkyydestä. Artikkelin aineistovalinta on tehty perustuen laajempaan tutkimustyöhön, joka käsittelee suurvaltakilpailun lisäksi turvallisuusneuvoston päätöksentekokykyä. Vuodet valikoituvat laajemman tutkimustyön raamien (2011–2021) mukaan. Vertailen tässä artikkelissa keskustelua viiden vuoden välein, jotta saamme kuvan mahdollisista muutoksista. Lisäksi vuosi 2011 valikoitui luontevaksi ajankohdaksi Syyrian sisällissodan alkamisvuotena.

Seuraavat osiot analysoivat kahdeksaa kokousta näiltä vuosilta. Analyysissa keskitytään toistuviin retorisiin sana- ja sisältövalintoihin sekä retoriikan sävyyn. Hugh Rankin (1980) mukaan poliittisen retoriikan analyysi koskee sisältöä ja muotoa, sitä mitä sanotaan ja kuinka se sanotaan. Koska materiaali on tässä tutkimuksessa kirjallista, koskee analyysi tässä sitä, mitä sanotaan. Rankin (ma., 39–41) mukaan retoriikka koskee vaatimuksia ja syytöksiä sekä sitä ovatko nämä suorita vai epäsuorita ja onko mukana lupauksia ja/tai uhkauksia. Tässä artik-

kelissa käytetään Rankin työtä analyysitekniikkana tutkimalla, onko kolmen suurvallan retoriikassa kyseisiä elementtejä. Retoriikka jaotellaan kolmeen kategoriaan:

- *Positiivinen retoriikka*: puhuja kiittää muita, antaa myönteisiä lupauksia tai tukee muita osallistujia.
- *Negatiivinen retoriikka*: puhuja on vihamielinen, uhkaava, syyttävä tai kohdentaa vihamielisen kielenkäytön toisia osallistujia kohtaan.
- *Neutraali retoriikka*: puhuja ottaa kantaan vain asiaan reagoimatta suuremmin muihin osallistujiin.

Näiden kolmen retoriikan sävyn lisäksi analyysissä perehdytään narratiiveihin eli tarinoihin sekä kertomuksiin. Esittämiensä narratiivien perusteella ihmiset usein ottavat kantaa, asemoivat itseään, puolustautuvat tai kritisoivat. Chaïm Perelman on töissään nostanut esille, että puhujan on tärkeä toistaa tarinoita, sillä näin selvennetään asioita, osoitetaan vihollisia ja tarjotaan ratkaisuja (Kuusisto 1996, 273). Artikkelissa halutaan retoriikan sävyjen ja sanavalintojen lisäksi tutustua siihen, rakennetaanko näillä valinnoilla narratiiveja ja onko mailla omia narratiiveja, joita ne toistavat kokouksissa ja joissa heijastuisivat suurvaltakilpailun asetelmat. Mahdolliset narratiivit avaavat suurvaltakilpailua, sillä niiden avulla voidaan havainnoida kertomusta, jota maat haluavat kertoa toisistaan ja itsestään. Etsin analyysin kohteina olevista dokumenteista kolmen maan mahdollisesti esittämiä tarinoita ja selvitän, mitä ne kertovat suurvaltakilpailusta.

Kilpailua tutkitaan tässä eritoten neoliberaalin institutionalismin näkökulmasta. Oletuksena on, että valtiot pyrkivät toteuttamaan omia intressejään osallistumalla monenkeskiseen yhteistyöhön. Neoliberaalin institutionalismin mukaan valtiot näkevät osallistumisen keinona edesauttaa omien tavoitteidensa saavuttamista (Keohane 1984). Tällä teorialla pystytään täten selittämään, miksi suurvallat kokoontuvat yhä tekemään päätöksiä YK:n turvallisuusneuvostoon, vaikka niiden suhteet huonontuvat. Negatiivisesta retoriikasta ja kilpailusta huolimatta suurvaltojen intressinä on yhä osallistua monenkeskiseen yhteistyöhön YK:ssa, mutta suurvaltakilpailu heijastuu niiden retoriikassa.

Analyysin tarkoituksena on ymmärtää, millaista retoriikkaa Kiina, Venäjä ja Yhdysvallat käyttävät, millaisia narratiiveja ne mahdollisesti esittävät ja mitä tämä kertoo suurvaltakilpailun näkyemisestä YK:n turvallisuusneuvoston työskentelyssä. Tavoitteena on syventää ymmärrystä suurvaltakilpailusta toimien lisäksi myös sana- ja narratiivitasolla.

YK:n turvallisuusneuvosto suurvaltakilpailun näyttämönä

Seuraavat osiot esittelevät vuoden 2011, 2016 ja 2021 kokousten keskeiset sisällöt, niissä käytetyn retoriikan ja esitetyt narratiivit sekä kertovat, miten suurvaltakilpailu näkyy turvallisuusneuvoston kokouksissa.

Vaikea alku Libyan jälkeen (kokous 6627, 4.10.2011)

Syyrian sisällissodan alkaessa vuonna 2011 turvallisuusneuvosto kokoontui äänestämään vain kerran. Sotaa oli tässä kohdin kestänyt hieman yli puoli vuotta. Kokousta edeltävinä viikoina niin YK:n johtavat virkamiehet, kuten silloinen pääsihteeri Ban Ki-moon, sekä monet

muut tahot tuomitsivat Syyrian hallinnon väkivallan (*UN News* 2011). Tämä heijastui myös päätöslauselmaehdotuksessa, joka kohdisti huomionsa lähinnä Venäjän tukemaan hallintoa eikä oppositioon. Tätä voidaan pitää osasyynä eritoten Venäjän veto-oikeuden käytölle. Myös Kiina äänesti päätöslauselmaehdotusta vastaan, eikä sitä hyväksytty. Veto-oikeuden käyttö johti tässäkin kokouksessa negatiiviseen kielenkäyttöön ja vastakkainasetteluun.

Venäjän retoriikassa on näkyvissä me vastaan he -asetelma, sillä Venäjä kritisoi länttä ja Nato-maita mutta kiittää niin kutsuttuja BRICS-maita (Brasilia, Venäjä, Intia, Kiina ja Etelä-Afrikka) (S/PV.6627, 3–4). Tämä aloittaa narratiivin, joka näkyy myöhemmissä vaiheissa niin Venäjän kuin Kiinan retoriikassa. Puheessa korostuu Venäjän tuki Syyrian hallinnolle, sillä edustaja Vitali Tšurkin sanoo, ettei Venäjä voinut äänestää päätöslauselman puolesta, sillä päätöslauselma syytti hallintoa yksipuolisesti asettamalla samalla uhkavaatimuksia (mt., 3). Venäjä täten syyttää muita maita, erityisesti länttä, siitä, että nämä uhkailevat Syyrian hallintoa, mikä on erittäin haastavaa retoriikkaa länttä kohtaan. Venäjän lausuntoon tuntuu sisältyvän uhkavaatimus edustaja Tšurkinin sanoessa, että Venäjä on valmis yhteistyöhön, mikäli yksipuolisista sanktioista ja vallanvaihtoyrityksistä luovutaan (mt., 3). Toisin sanoen Venäjä tekee uhkauksen, ettei se aio tehdä yhteistyötä, jos länsi toimii Syyrian hallitusta vastaan. Vallanvaihtopelkojen takana on selvästi kokemus Libyasta, minkä Venäjän edustaja tuo esille puheenvuorossaan. Hän sanoo, että Venäjä on varuillaan Libyan tapahtumien vuoksi eikä näitä kahta konfliktia voi katsoa toisistaan irrallaan (mt., 5). Täten hän sitoo nämä konfliktit yhteen muistuttaen muita Libyan tilanteesta. Hän käyttää lisäksi retoriikkaa, jossa yleistetään Venäjän mielipide koskemaan koko kansainvälistä yhteisöä, sillä hän mainitsee, että koko yhteisö on huolissaan siitä, että Nato toimisi uudelleen toteuttaakseen suojeluvastuun periaatetta (mt., 4). Tämä lausunto lisää vaikutelmaa siitä, että Venäjä luo me vastaan he -asetelmaa ja rakentaa tällaista narratiivia.

Myös Yhdysvallat luo puheenvuorollaan vastakkainasettelua. Yhdysvallat muun muassa toteaa, että syyrialaiset näkevät äänestyksestä, ketkä tukevat ihmisoikeuksia ja ketkä eivät (mt., 8). Yhdysvallat syyttää näin käytännössä sekä Kiinaa että Venäjää ihmisoikeusvastaisuudesta. Venäjän syytteisiin pyrkimyksistä hallinonvaihtoon edustaja Susan E. Rice toteaa, että kyse ei ole sotilaallisesta interventioista eikä Libyasta ja että nämä väitteet ovat ”halpa juoni” niiltä, jotka myyvät Syyrian hallitukselle aseita sen sijaan, että tukisivat kansaa (mt., 8). Kiinan retoriikka on puolestaan pääsääntöisesti neutraalia eikä Venäjän ja Yhdysvaltain tapaan selkeästi kantaaottavaa. Venäjän tapaan Kiinan edustaja Li Baodong kuitenkin toteaa, että päätöslauselmaehdotus voi mutkistaa asioita sen sisältäessä uhkauksen sanktioista (mt., 5).

Vuoden 2011 ainoan kokouksen retoriikka on jo heti Syyrian konfliktin alkuun haastavaa ja melko negatiivista eritoten Venäjän ja Yhdysvaltain välillä. Maat eivät kuitenkaan tässä kohdin vielä tee avoimia syytöksiä toisiaan kohtaan. Libyan ja päätöslauselma 1973:n vaikutus Syyrian sisällissotaan on selvästi nähtävillä Venäjän puheista, joissa käytetty retoriikka asettuu retoriikan luokituksessa negatiiviseen. Edustaja Tšurkinin puhe sisältää syyttelyä ja uhkavaatimuksia ja luo jopa narratiivista viholliskuvaa lännestä, joka oli syyppää vallanvaihtoon Libyassa ja voi nyt uhata tehdä samoin Syyriassa. Puheenvuorossa toistuu myös narratiivi me vastaan he -asetelmasta ensin BRICS-maiden suhteen ja uudelleen, kun Venäjä yleistää

koko kansainvälisen yhteisön ollessa huolissaan Naton toimista. Yhdysvaltain puhe on myös luonteeltaan negatiivista. Kiina erottuu joukosta melko neutraalilla puheenvuorollaan, josta kuitenkin heijastuu maan olevan enemmän samoilla linjoilla Venäjän kanssa.

Vuoden 2011 kokouksen perusteella voidaan todeta, että suurvaltakilpailun luomat kireät suhteet ovat nähtävissä Venäjän ja Yhdysvaltain retoriikassa, mutta eivät niin selvästi Kiinan omassa, vaikka Kiina saakin osansa Yhdysvaltain syytöksistä ihmisoikeuksien suhteen. Analyysi vuodesta 2011 vastaa siis kuvaa siitä, että Kiinan ja Yhdysvaltain välinen asetelma on kiristynyt 2020-lukua kohti tullessa verrattuna 2010-luvun alkuun ja suurvaltakilpailu näkyykin siksi voimakkaammin Venäjän ja Yhdysvaltain kesken. Huomioon on kuitenkin otettava, että Venäjän retoriikka on ylipäänsä negatiivisempaa ja voimakkaampaa kuin Kiinan, jonka puheenvuoroissa näkyy lähes aina diplomaattisuus.

Yhdysvallat haastaa Venäjää yksimielisyydestä huolimatta (kokous 7634, 26.2.2016)

Viisi vuotta myöhemmin, vuonna 2016, retoriikka on muuttunut huomattavasti negatiivisemmaksi ja suurvaltakilpailu näkyy turvallisuusneuvostossa voimakkaammin erityisesti Venäjän ja Yhdysvaltain välillä, sillä maat haastavat toisiaan retoriikassaan. Viiden vuoden aikana sisällissota on koko ajan kiihtynyt ja vuonna 2013 Syyriassa nähtiin ensimmäisiä kemiallisia iskuja. Samana vuonna islamistijärjestö Isis vahvistui ja alkoi saada alueita haltuunsa, ja vuonna 2014 Yhdysvaltojen johtama koalitio alkoi taistella järjestöä vastaan. Venäjä aloitti vuonna 2015 sotilaallisen kampanjan Syyriassa osallistumalla eritoten ilmaiskuihin, ja tämä on nähty myönteisenä käännekohtana al-Assadin kannalta (Loft ym. 2022). Vuoteen 2016 tultaessa tilanne Syyriassa oli siis pahentunut eritoten opposition ja siviilien kannalta niin Isisin vahvistumisen kuin ilmaiskujen myötä.

Turvallisuusneuvosto hyväksyi vuoden 2016 ensimmäisessä äänestyksessä yksimielisesti päätöslauselman 2268 liittyen vihollisuuksien lopettamiseen ja humanitaaristen työntekijöiden päästämiseen Syyriaan. Venäjä ja Yhdysvallat olivat ennen kokousta sopineet tulitauosta (*UN News* 2016c). Huolimatta tästä ja yksimielisestä äänestyksestä kokouksen retoriikka on negatiivista eritoten Yhdysvaltojen edustajan osalta, mikä osoittaa, ettei yksimielisyys ja ratkaisujen aikaansaaminen johda aina positiiviseen retoriikkaan. Päätöslauselmaehdotus on ollut Venäjän ja Yhdysvaltain yhteinen, mutta Yhdysvaltojen edustaja Samantha Power haastaa silti Venäjää puheenvuorossaan. Hän tuo ilmi Yhdysvaltojen huolen, että Syyria ja Venäjä jatkoivat ilmaiskujaan aina tauon alkamiseen asti ja tästä syystä on vaikea uskoa, että nämä olisivat tosissaan taistelujen lopettamisesta (S/PV.7634, 6). Hän täten suoraan kyseenalaistaa Venäjän toimien vilpittömyyden.

Vaikka Yhdysvallat käyttäekin melko negatiivista kieltä Venäjästä, päättää Venäjän edustaja Gennady Gatilov olla vastaamatta kritiikkiin ja aloittaa sen sijaan melko positiivisella retoriikalla toteamalla, että he ovat päätöslauselmalla ottaneet yhteisen askeleen kohti poliittista ratkaisua (mt., 7). Hän toivoo, että Yhdysvaltojen kanssa sovitut yhteiset toimet edistävät käännekohtaa konfliktissa ja mainitsee, kuinka turvallisuusneuvostolla olisi todellinen mahdollisuus lopettaa väkivalta, taistella terrorismia vastaan sekä parantaa humanitaarista tilannetta (mt., 8). Venäjän retorinen lähestymistapa on siis hyvinkin erilainen amerikkalaiseen verrattuna, sillä se on rakentavampaa eikä hyökkää Yhdysvaltoja kohtaan, vaikka Yhdysvallat

kritisoikin Venäjää. Puheenvuorossaan edustaja Gatilov nostaa erityisesti terrorismin torjunnan vahvasti esille, ja tekee tässä yhteydessä yhden kriittisemmän noston sanoessaan, että terroristien käyttö geopoliittisten tavoitteiden ajamiseksi tulisi lopettaa (mt., 8). Lausunto on mielenkiintoinen ottaen huomioon, että Venäjä on itse Syyrian konfliktin aikana usein kohdennanut iskuja opposition hallitsemia alueita kohtaan ja väittänyt torjuneensa terrorismia näillä toimilla (Gaub 2018, 57). Terrorismista puhuminen voidaan kenties nähdä Venäjän tapana oikeuttaa tehostettuja ilmaiskuja. Toinen riitaisampi Venäjän esittämä väite koskee sitä, että ulkoisten voimien tulisi lopettaa jatkuvat loukkaukset Syyrian suvereniteettia kohtaan (S/PV.7634, 8). Lausunto vaikuttaisi kritiikiltä länttä kohtaan, vaikka Venäjä itse onkin ollut aktiivisin ulkovalta Syyriassa.

Kiinan retoriikka kyseisessä kokouksessa on pitkälti neutraalia, mutta myös se aloittaa positiivisesti toteamalla, että Venäjän ja Yhdysvaltain välinen sopimus on tervetullut ja saavutti myönteisiä tuloksia (mt., 10). Kiina korostaa retoriikassaan lisäksi omaa rooliaan neuvotteiluissa ja siinä, kuinka se vaikutti lopputulokseen (mt., 10).

Analyysi kokouksesta näyttää, että asetelma on yhä kirein Venäjän ja Yhdysvaltojen välillä. Tässä kokouksessa negatiivisinta retoriikkaa käyttää selvästi Yhdysvallat, joka kyseenalaistaa Venäjän vilpittömyyden ja jonka voisi nähdä siis luovan viholliskuvaa Venäjästä. Venäjän retoriikan voidaan kokouksessa nähdä olevan jopa positiivista ja rakentavaa sen puhuessa yhteisistä toimista. Puheenvuoro sisältää muutaman negatiivisen kommentin, mutta niitä ei ole suoraan kohdistettu Yhdysvalloille. Kokouksessa Venäjää edusti tällä kertaa edustaja Gatilov ja verratessa hänen retoriikkaansa edustaja Tšurkiniin, voidaan sen todeta olevan positiivisempaa. Kiinan retoriikka on tässäkin kokouksessa neutraalia ja diplomaattista, mutta sen voidaan nähdä alkavan tässä kokouksessa korostamaan omaa merkitystään.

Avointa vihamielisyyttä Aleppon kärsimyksen keskellä (kokous 7785, 8.10.2016)

Monet vuoden 2016 muista kokouksista ovat haastavia, varsinkin kokous 7785, jossa äänestettiin kahdesta eri päätöslauselmaehdotuksesta. Kokousta edeltävinä viikkoina tilanne itäisessä Aleppossa oli pahentunut jatkuvasti, ja YK:n Syyrian erikoislähettiläs Staffan de Mistura vetosi eritoten Venäjään ja Yhdysvaltoihin, jotta nämä toimisivat tilanteen liennyttämiseksi (*UN News* 2016e). Venäjä ja Venezuela äänestivät ensimmäistä päätöslauselmaehdotusta vastaan Kiinan äänestäessä tyhjää. Seuraavan päätöslauselmaehdotuksen tyrmäsivät länsimaat yhdessä monen muun maan kanssa.

Kokouksen retoriikka oli alusta asti riitaisaa. Venäjä syytti muita ajan haaskauksesta, sillä kokouksessa äänestettiin kahdesta päätöslauselmaehdotuksesta, vaikka kaikki tiesivät etukäteen, ettei kumpikaan mene läpi (S/PV.7785, 4). Edustaja Tšurkin toteaa kaikkien tietävän Syyrian sisällissodan taustan: ”tuhottuaan Libyan ja todettuaan sen suureksi menestykseksi turvallisuusneuvoston kolmen läntisen pysyvän jäsenen troikka kääntyi Syyrian puoleen” (mt., 4).

Lausunto on erittäin syyttävä ja lähes vihamielinen länsimaita kohtaan. Lausunnollaan edustaja Tšurkin tuntuu sanovan, että Syyrian sisällissota on puhtaasti länsimaiden syytä eikä ota lainkaan huomioon Syyrian sisäistä liikehdintää ja oppositiota. Hän käyttää myös voimakasta termiä ”tuhota” ja syyttää puheessaan Yhdysvaltoja ja Iso-Britanniaa siitä, että nämä tavoittelevat ”opportunistista interventiota” (mt., 4). Retoriikallaan Venäjä jatkaa narratiivin

rakentamista siitä, että Libyan ja Syyrian konflikteja ei voi erottaa toisistaan sekä kertomusta lännen syyllistämisestä näistä konflikteista sekä niiden seurauksista. Edustaja Tšurkin päättää puheenvuoronsa korostamalla, että Venäjän oma päätöslauselmaehdotus on järkevä, mutta hän ymmärtää, ettei se saa ääniä, koska toiset äänestävät sitä vastaan Venäjä-vastaisuutensa takia ja toisilta puuttuu rohkeus äänestää sen puolesta (mt., 5). Hän tuntuu siis sanovan, että toiset äänestävät ”järkevää” päätöslauselmaehdotusta vastaan, koska se on Venäjän alullepanema. Tämä aloittaa myöhemmissä kokouksissa näkyvän narratiivin Venäjä-vastaisuudesta.

Yhdysvaltojen retoriikka ei ole lievempää kuin Venäjän, ja edustaja David Pressman syyttää Venäjää suoraan siitä, että he pyrkivät valtaamaan itäisen Aleppon. Venäjä ja Syyria aloittivat syyskuun 2016 lopussa mittavat pommitukset alueella, mikä näkyy Yhdysvaltojen puheessa. Edustaja Pressman toteaa Venäjän varmistaneen äänestyksessä, että Syyrian hallinto vahvistuu, mikä maksoi 275 000 syyrialaisen hengen (mt., 8). Hän syyttää hyvin avoimesti Venäjää syyrialaisen tappamisesta ja jatkaa, että monet kuvailisivat Venäjän toimia sotarikoksiksi, Venäjän olevan yksi Aleppoa pahimmin terrorisoivista toimijoista ja että Venäjän tulisi lopettaa Aleppon lasten nälkänhädän ja tappaminen (mt., 8–9). Syytökset Venäjää kohtaan ovat hyvin avoimia ja vakavia. Yhdysvallat rakentaa selvästi narratiivia sekä Venäjän että Syyrian hallinnon syyllisyydestä.

Ennen kuin turvallisuusneuvosto äänesti Venäjän päätöslauselmaehdotuksesta, Venäjä nosti esille, että Uusi-Seelanti oli yrittänyt kirjoittaa päätöslauselmaehdotuksen, joka olisi ollut keskitie kahden muun välillä mutta jonka etenemisen vaikutusvaltaiset turvallisuusneuvoston jäsenet estivät (mt., 9). Näin Venäjä syytti toisia jäseniä Uuden-Seelannin estelystä ja loi kuvaa, että jotkut jäsenet vaikuttavat taustalla negatiivisesti. Ottaen huomioon Venäjän aiemman kommentin siitä, etteivät toiset ehkä uskalla äänestää Venäjän päätöslauselmaehdotuksen puolesta, on mahdollista, että Venäjä tarkoitti tässäkin yhteydessä eräiden jäsenmaiden pelkäävän näiden ”vaikutusvaltaisten” jäsenten reaktiota.

Kiinan edustaja Liu Jieyin puheenvuoro toisen äänestyksen jälkeen on sävyiltään huomattavasti neutraalimpi kuin Venäjän tai Yhdysvaltojen. Hän keskittyy aluksi Kiinalle tärkeisiin asioihin, kuten YK:n rooliin poliittisessa ratkaisussa, sekä puhuu suvereeniuudesta ja alueellisesta koskemattomuudesta (mt., 14). Hän korostaa, ettei länsimaiden päätöslauselmaehdotus ottanut näitä täysin huomioon toisin kuin Venäjän oma (mt., 14). Hän huomauttaa lisäksi olevansa pettynyt, ettei Venäjän päätöslauselmaehdotus mennyt läpi (mt., 15), osoittaen näin avoimesti tukea Venäjälle kommentoimatta lainkaan Venäjän ilmaiskuja Syyriassa. Huolimatta Venäjän ja Yhdysvaltain riitaista retoriikasta Kiina pysyi pääosin neutraalina kielenkäytössään. Vaikka Kiina tukikin Venäjän päätöslauselmaehdotusta, sen sävy oli diplomaattinen.

Kiinan diplomaattisemman puheenvuoron jälkeen Venäjä jatkaa hyökkäystään Yhdysvaltoja ja myös Iso-Britanniaa kohtaan huomauttamalla, että nämä käyttävät tyypilliseen tapaan provosoivaa retoriikkaa (mt., 16). Venäjän edustaja Tšurkin jatkaa, että Venäjä on tottunut tähän eikä aio reagoida, sillä loukkaukset eivät vie huomiota asiasisällöltään merkittäviltä asioilta (mt., 16). Hän näyttää luovan kuvaa, että Venäjä käyttäytyy paremmin kuin länsimaat, kun se ei sorru provosointiin. Tästä huolimatta Venäjä hyökkää heti molempien maiden kimppuun vastaamalla seuraavasti Iso-Britannian pyyntöön lopettaa kärsimys:

mitä jos lopettaisimme lukuisien roistojen tukemisen ympäri maailmaa? Entäpä muiden suvereenien valtioiden asioihin puuttumisen lopettaminen? Luopukaa näistä kolonialistisista tavoista ja jättäkää maailma rauhaan. Tilanne parantuisi hyvin monissa osissa maailmaa. (Mt.,16.)

Lausunnossa Venäjä haastaa suoraan länsimaiden asemaa maailmassa ja syyttää näitä suoraan siitä, että ne puuttuvat suvereenien valtioiden asioihin. Edustaja Tšurkin esittää asian siten, että länsimaat tukevat roistoja, vaikka monet länsimaat, kuten Irlanti ja Yhdysvallat, kokevat, että Venäjä itse tekee niin Syyriassa (Waldie 2013; CBS 2017). Lause kolonialistisista tavoista on mielenkiintoinen. Venäjä näyttää kokevan, että lännen toimet ympäri maailmaa ovat yhä kolonialistisia. Venäjä pyrkii kenties tällä saamaan puolelleen valtioita, jotka ovat kärsineet kolonialismista. Viimeisellä lauseellaan maailman rauhaan jättämisestä edustaja Tšurkin haastaa suoraan länsijohtoisen maailmanjärjestyksen huomauttamalla, että maailma voisi paremmin.

Tämän kokouksen sävy on erittäin riitaisa Venäjän ja Yhdysvaltain osalta molempien syyttäessä toisiaan avoimesti. Maiden retoriikka on avoimen negatiivista. Venäjä osoittaa puheenvuorossaan suoraa vihamielisyyttä länsimaita kohtaan syyttäen näitä Libyan tuhoamisesta, sekaantumisesta muiden asioihin sekä painostuksesta Uutta-Seelantia kohtaan. Venäjä puhuu lisäksi opportunistisesta interventiosta, kolonialistisista tavoista ja maailman rauhaan jättämisestä luoden täten selvää viholliskuvaa Yhdysvaltojen johtamista länsimaista. Venäjä luo myös narratiivia lännestä, joka haluaa puuttua kaikkien asioihin. Venäjä jatkaa narratiivia muiden Venäjä-vastaisuudesta ja siitä, että Venäjä itse käyttäytyy länttä paremmin. Yhdysvallat sen sijaan syyttää Venäjää terrorista Aleppossa sekä siviilien ja lasten tappamisesta ja luo viholliskuvaa sekä narratiivia sotarikoksia tekevästä Venäjästä. Kokouksesta välittyy täten erittäin selvästi maiden heikot välit. Kiina pysyy pitkälti diplomaattisena ja melko neutraalina kokouksen ajan. Kiinan puheenvuorossa on kuitenkin jälleen nähtävissä sen asemoituminen Venäjän kanssa samoille linjoille, sillä Kiina osoittaa pettymystään Venäjän päätöslauselmaehdotuksen kaatumisesta, jota se piti sisällöltään parempana. Suurvaltakilpailu näkyy voimakkaampana Venäjän ja Yhdysvaltojen välillä kuin Kiinan ja Yhdysvaltojen välillä.

Neutraalimpi hengähdysvetki turvallisuusneuvostossa (kokous 7798, 31.10.2016)

Lokakuun kahden kokouksen välillä tilanne Aleppossa ja Idlibissä oli jälleen pahentunut ja iskuja oli kohdistettu erityisesti kouluihin sekä siviileihin. Myös Venäjän suurlähetystö Damaskoksessa oli joutunut iskun kohteeksi ja isku oli tuomittu turvallisuusneuvostossa muutamaa päivää ennen äänestystä (UN News 2016f). Lokakuun toinen kokous oli huomattavasti kohteliaampi ja turvallisuusneuvosto pystyi hyväksymään yksimielisesti päätöslauselman 2314 *Joint Investigative Mechanism* (JIM) -tutkintaelimen mandaatin pidennyksestä. Tämä heijasteli kenties koko ajan pahentuvaa tilannetta Syyriassa ja iskuja, jotka olivat kohdistuneet Venäjää kohtaan.

Kokouksessa Kiinan puheenvuoro on jälleen neutraali ja keskittyy poliittiseen ratkaisuun sekä suvereeniuden kunnioittamiseen (S/PV.7798, 5). Yhdysvaltain retoriikka kokouksessa on myös melko neutraalia ja edustaja Michele J. Sison valitsee retorisenä taktiikkana tunteisiin vetoamisen kertomalla lasten kärsimyksestä kemiallisten aseiden käytön seurauksena

(mt., 2–3). Puheenvuorossa tulee esille pieni huomautus Venäjää kohtaan, kun hän toteaa, että hallinto on iskujen takana. Hän kysyy sitten, miksi turvallisuusneuvosto ei haluaisi tietää kuka näitä aseita käyttää (mt., 3). Venäjä on toisissa Syyriaan liittyvissä kokouksissa kieltänyt voimakkaasti hallinnon osallisuuden kemiallisten aseiden käytössä. Venäjän puheenvuoro alkaa positiivisella sävyllä, kun edustaja Tsurkin kiittää päätöslauselmaehdotuksen tekijöitä heidän asemansa ymmärtämisestä (mt., 3). Hänen negatiivisin kommenttinsa on, että JIM ei ole lelu, jolla kritisoidaan Syyrian hallintoa (mt., 3). Tällä hän kritisoinee Yhdysvaltoja hallinnon syylistämisestä iskujen suhteen.

Kokonaisuudessaan kokous on melko sopuisa, vaikka sisältääkin lievää sanailua Yhdysvaltojen ja Venäjän välillä. Kokous osoittaa lisäksi hyvin, että vaikka samassa kuussa pidetty aiempi kokous oli erittäin riitaisa, pystyy turvallisuusneuvosto toipumaan tästä hyvin ja tekemään päätöksiä yhdessä. Puheenvuorot ovat tässä kokouksessa selvästi neutraalimpia, eivätkä maata esitä suoria syytöksiä toisiaan kohtaan.

Tyyntä ennen myrskyä (kokous 7815, 17.11.2016)

Seuraavassa äänestyksessä turvallisuusneuvosto hyväksyi jälleen yksimielisesti JIM-mandattin pidennyksen päätöslauselmalla 2319. Kokousta ennen turvallisuusneuvostoa ja maailmaa oli jälleen varoitettu tilanteen vakavuudesta (*UN News* 2016a).

Kiinan retoriikka on neutraalia ja keskittyy jälleen suvereeniuden kunnioittamiseen ja toivoon turvallisuusneuvoston yhtenäisyyden jatkumisesta (S/PV.7815, 5). Yhdysvaltojen retoriikka on alkuun positiivisista, sillä edustaja Samantha Power kiittää kaikkia mandaatin jatkosta ja kiittää eritoten Venäjää siitä, että neuvotteluja jatkettiin riittävän pitkään (mt., 2). Hän huomauttaa kuitenkin, että Venäjän osallistuminen sotaan vuonna 2015 mahdollisti hallinnolle edun taisteluissa (mt., 3), mutta Yhdysvallat ei tässä tuo esille sotatoimien hintaa siviileille toisin kuin toisissa kokouksissa. Retoriikassa on täten selvästi lievempi sävy.

Venäjän retoriikka kokouksessa on myös melko neutraalia, joskin edustaja Vladimir Saronkov toteaa, että on surullista kuulla Syyrian hallituksen vastaisia lausuntoja ja Yhdysvaltain suoria syytöksiä hallitusta kohtaan (mt., 4). Pääsääntöisesti hän keskittyy puheessaan terrorismiin ja puhuu siitä, kuinka Venäjä on kahden vuoden ajan yrittänyt kääntää huomion todisteisiin terroristien käyttämistä kemiallisista aseista (mt., 4). Hän sanoo, että Venäjä on yrittänyt kannustaa toimiin, mutta surullisesti heidän yrityksensä on estetty ja tulos on nyt nähtävillä (mt., 4), viitaten todennäköisesti iskuihin, joista Yhdysvallat syyttää hallintoa. Hänen puheestaan saa kuvan, että Venäjä on yrittänyt varoittaa uhasta, mutta estelyiden takia terroristit ovat päässeet käyttämään aseita Syyriassa. Vaikkei hän suoraan länttä mainitsekaan, viittaa puhe todennäköisesti länsimaihin, eritoten Yhdysvaltoihin luoden näin epäsuoran syytöksen, että kemiallisia aseita on saatettu käyttää länsimaiden toimien takia.

Pääsääntöisesti kokouksen sävy on melko säyseä, vaikka vastakkainasettelu eritoten Venäjän ja Yhdysvaltain välillä onkin nähtävillä. Kaikkien kolmen valtion retoriikka asettuu enemmän neutraalin spektrille, sisältäen jopa positiiviseen retoriikkaan sopivat kiitokset Yhdysvalloilta Venäjälle, mutta sekä Yhdysvallat että Venäjä esittävät pieniä huomautuksia toisiaan kohtaan. Analyysi tästä ja edellisestä kokouksesta osoittaa, että retoriikka on huomattavasti neutraalimpaa niissä kokouksissa, joissa on hyväksytty päätöslauselma.

Negatiivista retoriikkaa kaikilta (kokous 7825, 5.12.2016)

Joulukuun 5. päivä pidetty turvallisuusneuvoston kokous oli riitaisampi ja retoriikan sävy negatiivisempaa päätöslauselmaehdotuksen kaatuessa, kun Kiina, Venäjä ja Venezuela äänestivät sitä vastaan Angolan äänestäessä tyhjää. Päätöslauselmaehdotuksella pyrittiin luomaan viikon mittainen tulitauko, joka olisi sallinut humanitaarisen avunannon Aleppossa (*UN News* 2016d).

Venäjän edustaja Tšurkin aloittaa väittämällä, että päätöslauselmaehdotusta ei olisi edes saanut tuoda äänestykseen, sillä se lähetettiin alle vuorokausi sitten, mikä on sääntöjen vastaista (S/PV.7825, 2). Hän sanoo myös suoraan ennen äänestystä, että Venäjä aikoo äänestää sitä vastaan (mt., 2). Tässä kokouksessa Venäjä jälleen syyttää länsimaisia pysyviä jäseniä painostuksesta toteamalla, että päätöslauselmaehdotuksen sponsorit joutuivat näiden jäsenien säälimättömän painostuksen alle (mt., 2). Hän jatkaa lisäksi länttä syyttäen, että provosointia tapahtuu niin turvallisuusneuvostossa kuin Syyriassa (mt., 2).

Yhdysvaltojen ja Venäjän välit ovat kokouksessa kireät niiden syytellessä toisiaan siitä, ovatko ne olleet lähellä sopua vai eivät. Yhdysvallat väittää, että Venäjä sanoo valheellisesti olleensa lähellä sopimusta Yhdysvaltojen kanssa (mt., 3). Venäjä sen sijaan toteaa, että kyseinen lausunto heikentää työtä, jota ulkoministerit John Kerry ja Sergei Lavrov ovat tehneet, ja on valitettavaa, että sopimuksia saadaan aikaan ja sitten kerrotaan, ettei sopimusta olekaan (mt., 3). Yhdysvallat syyttää Venäjää lisäksi tyhjistä lupauksista ja siviilien tappamisesta (mt., 3) Venäjän vaatiessa, että Yhdysvallat kantaisi vastuuta (mt., 3). Edustaja Tšurkin sanoo avoimesti myös, ettei maiden välillä ole yhtenäisyyttä (mt., 3).

Tässä kokouksessa myös Kiina saa osansa Yhdysvaltain kritiikistä. Yhdysvaltain edustaja sanoo, että käsiensä heilautuksella Venäjä, Kiina ja Venezuela osoittivat, etteivät ne halua kärsimyksen itäisessä Aleppossa loppuvan (mt., 10). Hän toteaa, että Venäjä jatkaa mieluummin ihmisten tappamista liittolaisensa al-Assadin kanssa ja historia tulee muistamaan, että nämä kolme maata estivät turvallisuusneuvostoa toimimasta (mt., 10–11).

Kiinan edustaja Liu Jieyi vaikuttaa asettuvan Venäjän puolelle Yhdysvaltain ja Venäjän välisessä sopimusväittelyssä toteamalla, että Venäjä ja Yhdysvallat ovat tehneet diplomaattisia ponnisteluja (mt., 8). Puheenvuoron alkupuoli on jälleen melko neutraali ja diplomaattinen, mutta kokouksen aikana eritoten Iso-Britannia puhuu Kiinaa vastaan saaden Kiinan reagoimaan ensimmäisiä kertoja voimakkaammin. Edustaja Liu Jieyi muun muassa kysyy, mikä oikeus Iso-Britannialla on väärentää muiden maiden kantoja (mt., 8). Kiina kääntyy kokouksessa myös Yhdysvaltoja vastaan käyttämällä Venäjälle tyypillistä taktiikkaa ja narratiivia syyttämällä Yhdysvaltoja Lähi-idän tilanteesta ja kysymällä, kuinka tilanne Syyriassa sai alkunsa ja kuinka Lähi-idän ongelmat ovat päätyneet tähän pisteeseen (mt., 13). Kiina vastaa yksinkertaisesti, että historian kirjat ovat tästä hyvin selviä (mt., 13). Yhdysvallat vastaa syytökseen toteamalla, että Syyrian konflikti alkoi protesteista al-Assadia vastaan ja että syytökset Yhdysvaltoja kohtaan tässä asiassa ovat absurdeja (mt., 4).

Kyseisessä kokouksessa Venäjä hyökkää suoraan Yhdysvaltain edustajaa kohtaan sanomalla, että on valitettavaa, että tämä on ”niin aggressiivinen” ja ”yrittää kieltää ulkoministeri Kerryn aloitteen. Toivon, että ulkoministeri Kerry löytää voimaa jatkaa tätä aloitetta, koska se

voi johtaa ratkaisuun” (mt., 13). Lausunto on mielenkiintoinen, sillä edustaja Tšurkin näyttää lyövän kiilaa amerikkalaisten itsensä välille ja saa tilanteen vaikuttamaan siltä, että Venäjä haluaa löytää yhteisen ratkaisun ulkoministeri Kerryn kanssa samalla, kun amerikkalainen YK-delegaatio on tätä vastaan.

Tämäkin veto-oikeuden käytön sisältänyt kokous on hyvin riitaisa ja näyttää, että myös Kiina saattaa käyttää negatiivisempaa retoriikkaa, kun sitä vastaan on esitetty syytöksiä. Kaikkien kolmen retoriikan voidaan siis nähdä olevan negatiivista, vaikka Kiinan retoriikka on yhä neutraalimpaa kuin kahden muun. Venäjä jatkaa narratiiviaan lännestä ja eritoten Yhdysvalloista vihollisena, joka painostaa muita tekemään haluamansa ja provosoi turvallisuusneuvostossa sekä Syyriassa. Lisäksi Venäjä hyökkää tässä kokouksessa suoraan Yhdysvaltojen edustajaa vastaan. Yhdysvallat sen sijaan syyttää paitsi Venäjää tyhjästä lupauksista, myös sekä Kiinaa että Venäjää siitä, etteivät ne halua kärsimyksen loppuvan. Yhdysvallat luo myös itse näin viholliskuvaa. Puheenvuoro on kuitenkin huomattavasti negatiivisempi Venäjää kuin Kiinaa kohtaan jatkaen näin voimakkaampaa vastakkainasettelua Venäjän suhteen. Kiina asettuu kokouksessa jälleen Venäjän taakse ja tekee tällä kertaa avoimen syytöksen Yhdysvaltoja kohtaan Lähi-idän tilanteen aloittamisesta. Kokouksessa on nähtävillä aiempaa selvemmin Kiinan kylmenevä asenne Yhdysvaltoja kohtaan.

Liennytyt vaikean vuoden päätteeksi (kokous 7855, 31.12.2016)

Vuoden 2016 viimeisessä kokouksessa turvallisuusneuvosto hyväksyi yksimielisesti päätöslauselman 2336 koskien tulitauon sopimista. Ennen kokousta turvallisuusneuvostoa ja maailmaa oli varoitettu lähes katastrofaalisesta humanitaarisesta tilanteesta Syyriassa (*UN News* 2016b). Kenties tilanteen vakavuuden huomioituaan Syyrian hallinto ja oppositio olivat solmineet tulitauon muutama päivä ennen kokousta (*UN News* 2016g). Hyväksytyt päätöslauselma tukee tätä edistämällä Venäjän ja Turkin toimia poliittisen prosessin aloittamiseksi.

Kokouksen retoriikka kolmen suurvallan kesken on melko hyväntahtoista puheenvuorojen ollessa lyhyitä ja pintapuolisia. Yhdysvallat toteaa lyhyesti, että se toivottaa tervetulleiksi Venäjän ja Turkin toimet Syyriassa (S/PV.7855, 2). Edustaja Sison sanoo, että he pystyvät tukemaan päätöslauselmaa, vaikka ovatkin huolissaan siitä, etteivät kaikki tiedot olleet saatavilla (mt., 2). Koska päätöslauselmaa ei hylätty, vaikuttaa sitä, että sen sisältö sekä kenties myös turvallisuusneuvoston yhtenäisyys merkitsivät Yhdysvalloille tällä kertaa enemmän.

Kiinan puheenvuoro kokouksessa on erittäin neutraali sen puhuessa lähinnä sille tärkeistä asioista kuten suvereeniuudesta, itsenäisyydestä, alueellisesta koskemattomuudesta sekä poliittisesta ratkaisusta, jota se mainitsee itsensä edistäneen aktiivisesti (mt., 6), korostaen näin omaa rooliaan.

Venäjän edustaja Tšurkinin retoriikka on aluksi positiivista hänen kiittäessään kaikkia (mt., 7). Sävy vaihtuu kuitenkin hieman syyttävämmäksi, joskaan ei riitaiseksi, hänen ottaessaan esille, kuinka ulkoministeri Lavrovin ja ulkoministeri Kerryn väliset tapaamiset ”johtivat aina sopimuksiin, jotka valitettavasti jäivät toteutumatta” (mt., 8). Näin hän jatkaa joulukuun alussa käytyä keskustelua, jossa Yhdysvallat väitti, että sopimuksia ei ollut Venäjän sanoessa, että niitä oli. Hän huomauttaa lisäksi, että mikäli jotkut turvallisuusneuvoston jäsenet eivät voi tai halua tukea Venäjän ja Turkin ponnisteluja, tulisi näiden olla monimutkaistamatta

asioita (mt., 8). Lausunto on todennäköisesti osoitettu erityisesti Yhdysvalloille ja muille läntisille pysyville jäsenille, varsinkin kun Venäjä puhuu siitä, etteivät toiset maat voisi tukea sitä. Venäjä on aiemminkin väittänyt Yhdysvaltojen ja muiden länsimaiden pakottavan muita turvallisuusneuvoston jäseniä toimimaan haluamallaan tavalla ja syyttänyt näiden olevan Venäjä-vastaisia. Edustaja Tšurkin jatkaa, että kyseisten jäsenien ei pitäisi toistella vakiintuneita kliseitä, joilla ei saavuteta mitään (mt., 8), viitaten todennäköisesti lännen esittämiin Venäjän ja Syyrian hallinnon vastaisiin lausuntoihin.

Vuosi 2016 oli turvallisuusneuvostossa vaikea vuosi, sillä monien kokousten retoriikka oli negatiivista ja riitaisaa. Yksimielisten kokousten retoriikka on selvästi neutraalimpaa kuin niiden kokousten, joissa päätöslauselmaehdotus ei mennyt läpi, mutta näissäkin kokouksissa oli havaittavissa kireyttä maiden välillä, vaikeivat syytökset kenties olekaan niin suorja ja rajuja.

Yhdysvaltojen ja Venäjän sovintoyritys (kokous 8817, 9.7.2021)

Vuonna 2021, kymmenen vuotta sisällissodan alkamisen jälkeen, turvallisuusneuvosto koontui äänestämään Syyriasta vain kerran. Vuoden 2016 jälkeen Syyriassa on nähty lukuisia neuvotteluyrityksiä esimerkiksi Venäjän, Turkin ja Iranin kesken Astanassa vuonna 2017. Kemiälliset iskut jatkuivat vuosina 2017 ja 2018 johtaen vuonna 2018 Yhdysvaltojen, Iso-Britannian ja Ranskan ilmaiskuihin. Vuosien 2018 ja 2019 aikana Yhdysvallat aloitti vetäytymisen Syyriasta katsottuaan Isin tulleeeksi päihitetyn. Maaliskuussa 2020 solmittu tulitauko on pitkälti pitänyt ja vuoteen 2021 tultaessa al-Assadin hallinnon asema oli jälleen vakiintunut, vaikka konflikti jatkuu (Loft ym. 2022).

Turvallisuusneuvosto hyväksyi kokouksessa yksimielisesti päätöslauselman 2585 avun koordinoimisesta ja jakamisesta. Kokousta ennen lukuisat toimijat olivat vaatineet, että avunantoreittien tulisi pysyä auki (*UN News* 2021a; b).

Verrattuna vuoteen 2016 retoriikka on huomattavasti neutraalimpaa ja jopa positiivista Yhdysvaltojen ja Venäjän välillä. Yhdysvallat nimittäin puhuu siitä, kuinka amerikkalaiset ja venäläiset tekivät yhdessä työtä saadakseen aikaan humanitaarista apua koskevan aloitteen, mikä osoittaa, että yhteistyö on mahdollista (S/PV.8817, 2). Omassa puheenvuorossaan Venäjä osoittaa kiitollisuutta amerikkalaisille kollegoilleen ja toteaa, että he todistavat parhailaan historiallista hetkeä, sillä Venäjä ja Yhdysvallat ovat ensi kertaa onnistuneet pääsemään yhteisymmärrykseen ja vielä kirjoittamaan päätöslauselmaehdotuksen, jota kaikki tukevat (mt., 3). Venäjä luo näin erittäin positiivista sävyä toivoessaan, että päätöslauselma on käännekohta. Kokouksen soraäänänenä toimii tällä kertaa Kiina, joka huomauttaa, että hyväksytyssä päätöslauselmaehdotuksessa oli vielä paljon paranneltavaa (mt., 4). Tämä on kenties merkki siitä, että Yhdysvaltojen ja Kiinan väliset suhteet ovat lähteneet kiristymään 2020-luvulle tultaessa. Kiinan retoriikassa välittyy tässä kokouksessa myös oman roolin korostus, sillä se kertoo toimittaneensa apua Syyriaan jo pitkään (mt., 4).

Vuoden 2021 ainoa kokous on neutraalimpi ja jopa positiivisempi kuin vuosien 2011 ja 2016 kokoukset. Kokouksessa on mahdollisesti havaittavissa nousevaa vastakkainasettelua Kiinan osalta, mikä kertoo 2020-luvun haasteista suurvaltapolitiikassa ja Kiinan ja Yhdysvaltojen haastavista suhteista. Kokouksen retoriikan perusteella voisi nähdä Yhdysvaltojen ja

Venäjän välisten suhteiden kehittyneen, mutta tätä johtopäätöstä ei voi vetää yhden kokouksen pohjalta. Kokouksessa on yksimielisesti hyväksytty päätöslauselma, mikä todennäköisesti johtaa positiivisempaan kielenkäyttöön niin kuin olemme aiemmissa kokouksissa nähneet. Positiivisempaa retoriikkaa voi lisäksi selittää se, että Yhdysvallat ja Venäjä yrittivät vuonna 2021 parantaa suhteitaan ja sopivat Genevessä kesäkuussa diplomaattisista toimista sekä kahdenvälisestä strategisesta vakautta koskevasta vuoropuhelusta (Biden 2021). Nämä toimet eivät kuitenkaan kantaneet kauas ja suhteet romahtivat viimeistään helmikuussa 2022.

Päätelmät

Pöytäkirjojen analyysi osoittaa, että suurvaltojen kireät välit näkyvät turvallisuusneuvoston keskusteluissa. Eritoten Venäjän ja Yhdysvaltojen väliset keskustelut ovat toisinaan erittäin riitaisia, ja Venäjä osoittikin vuonna 2016 melko avointa vihamielisyyttä länsimaita kohtaan. Suurvaltakilpailun tutkiminen retoriikan kautta osoittaa, että kilpailu näkyy myös retoriikassa ja narratiiveissa. Retoriikka maiden välillä oli pitkälti negatiivista ja siinä korostui retoriikan ja narratiivien osalta syyllistäminen. Venäjä syyllisti Yhdysvaltoja laajasti Lähi-idän tilanteesta, vastakkainasettelusta sekä painostuksesta, kun taas Yhdysvallat rakensi narratiivia Venäjästä suuren kärsimyksen aiheuttajana. Avoimen vihamielisyyden lisäksi maat keskustelivat kuitenkin myös neutraalisti ja jopa positiivisesti, joten liennetystä oli nähtävissä erityisesti yksimielisissä äänestyksissä. Vaikka suurvaltakilpailu vaikuttaa taustalla, pystyvät maat toimimaan yhdessä ja keskustelemaan neutraalimmin.

Venäjän retoriikassa ja narratiiveissa vahvimpana elementtinä on länsimaiden ja Yhdysvaltojen syyllistäminen. Maa tuo kokouksissa usein esille erinäisiä syytöksiä vallanvaihdon tavoittelusta, Venäjä-vastaisuudesta, sekaantumisesta suvereenien maiden asioihin sekä tilanteen aloittamisesta Syyriassa. Venäjä haastaa aktiivisesti länsijohtoista liberaalia järjestelmää ja luo narratiivia lännestä, eritoten Yhdysvalloista, muiden maiden vihollisena. Venäjä esittää lisäksi useampaan otteeseen syytöksiä siitä, että muita turvallisuusneuvoston jäseniä on painostettu toimimaan tietyllä tavalla. Yleissävynä kokousten retoriikan voidaan Venäjän osalta todeta olevan negatiivista lukuun ottamatta muutamaa kokousta, jossa päästiin yksimielisiin päätöksiin. Näissäkin puheenvuoroissa on kuitenkin yksittäisiä negatiivisia elementtejä.

Sama negatiivisuus sävyttää Yhdysvaltojenkin retoriikkaa, jossa syytökset ovat myös yleisiä. Yhdysvallat syyttää näiden kokousten aikana Venäjää useampaan otteeseen siviilien tappamisesta ja al-Assadin tukemisesta luoden narratiivia Venäjästä syyllisenä Syyrian ahdinkoon. Syytökset ulottuvat lisäksi toisinaan myös Kiinaan, kuten Yhdysvaltojen todetessa, että äänestyksestä voidaan todeta, ettei tukevat ihmisoikeuksia. Suurvaltakilpailun asetelmat ovat täten selvästi nähtävillä Yhdysvaltojen ja Venäjän välillä. Tutkitut yksimieliset kokoukset kuitenkin osoittavat, että Venäjä ja Yhdysvallat pystyvät keskustelemaan myös neutraalimmin ja osoittamaan kiitosta toisilleen. Yleistettynä voitaisiinkin todeta, että yksimielisten kokousten retoriikka on huomattavasti neutraalimpaa kuin kokousten, jossa veto-oikeutta on käytetty.

Vaikka suurvaltakilpailu on kiihtymässä Kiinan ja Yhdysvaltojen välillä, ei tämä näy selvästi kokousretoriikassa. Ainoa poikkeus on vuoden 2021 kokous, joskin Kiina ei avoimesti kritisoisi ketään vaan toteaa, että päätöslauselmaehdotus ei ollut vielä sen mielestä riittävän hyvä.

Tämä ei niin selvä kilpailu Yhdysvaltojen ja Kiinan välillä tukee kuitenkin havaintoa siitä, että Venäjä on Kiinaa aggressiivisempi vastustaja, mikä näkyy myös tutkituissa keskusteluissa.

Kiinan retoriikka on selvästi diplomaattisinta ja neutraaleinta. Maan asettuminen samoille linjoille Venäjän kanssa on kuitenkin havaittavissa. Kiina reagoi vain harvoin sitä kohtaan esitettyihin syytöksiin elleivät ne kohdistu aivan suoraan sitä vastaan ja rajuin termein. Vastaukset syytöksiin ovat kuitenkin pehmeämpiä ja diplomaattisimpia kuin muiden. Kiinan retoriikassa korostuu kahta muuta enemmän tärkeiden arvojen ja normien esille tuonti (ks. Vuori 2022). Kiina tuo nimittäin lähes jokaisessa kokouksessa esille suvereeniuden, alueellisen koskemattomuuden sekä poliittisen ratkaisun ja korostaa YK:n roolia, mikä tukee väitettä siitä, että maa haluaa toimia YK:n kautta. Se korostaa lisäksi usein omia toimiaan kertomalla, kuinka se on toiminut rakentavasti neuvotteluissa.

Suurvaltakilpailun asetelmat ovat havaittavissa jossakin määrin tutkituissa pöytäkirjoissa ja niiden retoriikassa. Yksimielisissä kokouksissa retoriikka on neutraalimpaa, mutta toisinaan niissäkin nähdään syytelyä ja haastamista. Nähtävillä on erityisesti, kuinka Venäjä haastaa Yhdysvaltoja ja hakee johtajuutta suhteessa tähän haastamalla sen roolia maailmassa. Myös Kiina haastaa Yhdysvaltojen johtajuutta, mutta ei niin selvästi, ja osoittaa samalla asettuvansa Venäjän kanssa samoille linjoille. Johtopäätöksenä voidaan todeta, että suurvaltakilpailu on näkyvillä turvallisuusneuvostossa samoin kuin länsimaat vastaan autoritaariset maat -asetelma.

Turvallisuusneuvosto ei kuitenkaan ole suurvaltakilpailun lamauttama vaan pystyy yhä tekemään päätöksiä yhdessä. Näiden kokousten neutraalimpi retoriikka heijastelee todennäköisesti sitä, että maat haluavat osoittaa ainakin jossain määrin kiitosta toisilleen siitä, että yhteistyöhön on pystytty, eivätkä ne siksi avoimesti hyökkää muita kohtaan. Päätöksentekokyky ei ole heikentynyt vuoden 2022 jälkeen huolimatta Venäjän hyökkäyksestä Ukrainaan (Vainio 2022). Tämä osoittaa, että negatiivisesta retoriikasta, suurvaltakilpailusta ja heikenevästä maailmanpoliittisesta tilanteesta huolimatta suurvaltojen intresseissä on yhä kokoontua yhteen päättämään turvallisuutta koskevista asioista. Tämä vastaa tutkimuksen taustalla vaikuttaneen neoliberaalin institutionalismin esittämää näkökulmaa. Vaikka suurvaltakilpailu kiihtyy ja maat puhuvat toisilleen negatiivisesti, on niiden silti kannattavaa kokoontua yhteen turvallisuusneuvostoon päättämään kansainvälisestä rauhasta ja turvallisuudesta. Näin ne voivat pyrkiä vaikuttamaan maailman tilanteeseen ja ennen kaikkea omiin intresseihinsä. Päätöksenteko rajoittuu kuitenkin yhä voimakkaammin asioihin, joista maat voivat olla yksimielisiä, kuten konflikteihin, joissa niillä ei ole selviä intressejä. Nähtäväksi jää, miten turvallisuusneuvoston toimintakyky muuttuu tulevina vuosina. Tällä hetkellä se on yhä jokseenkin toimintakykyinen alusta suurvalloille eikä sille nykyhetkellä löydy korvaajaa.

Lähteet

- Bekkevold, Jo Inge (2018): "China, Russia and the great power contest in the Middle East". Teoksessa: J. I. Bekkevold & B. Lo (toim.) *Sino-Russian Relations in the 21st Century*. Lontoo: Palgrave Macmillan, 141–166.
- Biden, Joe (2021): Remarks by President Biden in Press Conference, 16.6.2021. <https://www.whitehouse.gov/briefing-room/speeches-remarks/2021/06/16/remarks-by-president-biden-in-press-conference-4/>, 23.4.2023.

- Brands, Hal (2022): "America's war for global order is a marathon". *Foreign Policy Magazine*, 25.2.2022. <https://foreignpolicy.com/2022/01/25/americas-war-for-global-order-is-a-marathon/>, 1.2.2023.
- CBS (2017): "Former U.S. ambassador talks Russia tensions, calls Syrian president 'a thug'". *CBS*, 28.6.2017. <https://www.cbsnews.com/video/former-us-ambassador-talks-russia-tensions-calls-syrian-president-a-thug/>, 31.5.2023.
- CNN (2022): "2011 Libya civil war fast facts". *CNN*, 28.3.2022. <https://edition.cnn.com/2013/09/20/world/libya-civil-war-fast-facts/index.html>, 9.2.2023.
- Dag Hammarskjöld Library (päiväamätön): UN Security Council Meetings & Outcomes Tables. <https://research.un.org/en/docs/sc/quick>, 2.2.2023.
- Doucet, Lyse (2015): "New confidence in Damascus as Russian strikes turn the tide". *BBC*, 16.12.2015. <https://www.bbc.com/news/world-middle-east-35108994>, 14.2.2023.
- Gaub, Florence (2018): "Russia's non-war on Daesh". Teoksessa: N. Popescu & S. Secrieru (toim.) *Russia's return to the Middle East: Building sandcastles?* Pariisi: European Union Institute for Security Studies, 57–64.
- Gowan, Richard (2018): *Minimum order. The role of the Security Council in an era of major power competition*. New York: Centre for Policy Research at United Nations University, <http://collections.unu.edu/eserv/UNU:6677/UNU-Minimum-Order-FINAL.pdf>, 22.4.2023.
- Hadano, Takamitsu (2018): "Collective security, peaceful change, and UN Security Council reform: Reframing the debate". *Journal of International Organization Studies*, 9(2), 43–58.
- Hosli, Madeleine O. & Thomas Dörfler (2019): "Why is change so slow? Assessing prospect for United Nations Security Council reform". *Journal of Economic Policy Reform*, 22(1), 35–50.
- Keohane, Robert (1984): *After hegemony: Cooperation and discord in the world political economy*. Princeton: Princeton University Press.
- Kuusisto, Riikka (1996): "Sodan retoriikasta. Persianlahden ja Bosnian konfliktit läntisten suurvaltajohtajien lausunnoissa". Teoksessa: K. Palonen & H. Summa (toim.) *Pelkkää retoriikkaa. Tutkimuksen ja politiikan retoriikat*. Tampere: Vastapaino, 267–291.
- Käkönen, Jyrki (2022): "Ukrainan sota ja maailmanjärjestys". *Kosmopolis*, 52(4), 64–79.
- Loft, Philip, Georgina Sturge & Esme Kirk-Wade (2022): *The Syrian civil war: Timeline and statistics*. Lontoo: House of Common Library. <https://researchbriefings.files.parliament.uk/documents/CBP-9381/CBP-9381.pdf>, 24.4.2023.
- Mukerji, Asoke Kumar (2019): "Reforms: A must to make the UN relevant today". *Indian Foreign Affairs Journal*, 14(4), 319–327.
- Murthy, C. S. R. (2018): "United Nations and the Arab Spring: Role in Libya, Syria, and Yemen". *Contemporary Review of the Middle East*, 5(2), 116–136.
- Nwani, Chijioke Emmanuel (2019): The United Nations permanent security members: A case for replacement or expansion. <https://acikarsiv.aydin.edu.tr/handle/11547/5270>, 21.4.2023.
- Putin, Vladimir (2007): Speech at the Munich Security Conference 2007. <http://en.kremlin.ru/events/president/transcripts/copy/24034>, 19.1.2023.
- Rank, Hugh (1980): "Analyzing political rhetoric". *The English Journal*, 69(9), 38–43.
- Seppä, Tarja (2022): "YK ja siviilien suojeleu Ukrainassa". *Kosmopolis*, 52(4), 25–44.
- Sinkkonen, Ville, Veera Laine & Matti Puranen (2023): "Kohti kilpailevien järjestysten tragediaa? Yhdysvaltojen, Kiinan ja Venäjän visiot maailmasta kiihtyvän suurvaltakilpailun aikakaudella". *Kosmopolis*, 53(2), 7–32.
- S/PV.6627 (2011): YK:n turvallisuusneuvoston 6627. kokous. <https://www.securitycouncilreport.org/un-documents/document/golan-heights-s-pv-6627.php>, 25.5.2023.
- S/PV.7634 (2016): YK:n turvallisuusneuvoston 7634. kokous. <https://www.securitycouncilreport.org/un-documents/document/spv7634-1.php>, 25.5.2023.

- S/PV.7785 (2016): YK:n turvallisuusneuvoston 7785. kokous. <https://www.securitycouncilreport.org/un-documents/document/spv7785.php>, 25.5.2023.
- S/PV.7798 (2016): YK:n turvallisuusneuvoston 7798. kokous. <https://daccess-ods.un.org/tmp/1972833.87184143.html>, 25.5.2023.
- S/PV.7815 (2016): YK:n turvallisuusneuvoston 7815. kokous. <https://www.securitycouncilreport.org/un-documents/document/spv7815.php>, 25.5.2023.
- S/PV.7825 (2016): YK:n turvallisuusneuvoston 7825. kokous. <https://www.securitycouncilreport.org/un-documents/document/spv7825.php>, 25.5.2023.
- S/PV.7855 (2016): YK:n turvallisuusneuvoston 7855. kokous. <https://daccess-ods.un.org/tmp/9413997.53093719.html>, 25.5.2023.
- S/PV.8817 (2021): YK:n turvallisuusneuvoston 8817. kokous. <https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/N21/184/35/PDF/N2118435.pdf?OpenElement>, 25.5.2023.
- S/RES/1973 (2011): YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselma 1973. <https://www.un.org/securitycouncil/s/res/1973-%282011%29>, 25.5.2023.
- Trenin, Dmitri (2014): *The Ukraine crisis and the resumption of great-power rivalry*. Moskova: Carnegie Moscow Center. https://carnegieendowment.org/files/ukraine_great_power_rivalry2014.pdf, 19.4.2023.
- UN Human Rights Office (2022): "UN Human Rights Office estimates more than 306,000 civilians were killed over 10 years in Syria conflict", 28.6.2022. <https://www.ohchr.org/en/press-releases/2022/06/un-human-rights-office-estimates-more-306000-civilians-were-killed-over-10>, 20.2.2023.
- United Nations Security Council (päiväämätön): What is the Security Council? <https://www.un.org/securitycouncil/content/what-security-council>, 30.1.2023.
- UN News* (2011): "Top UN officials renew call on Syria to end crackdown on protesters". *UN News*, 27.9.2011. <https://news.un.org/en/story/2011/09/389432>, 22.5.2023.
- UN News* (2016a): "Aleppo aid plan 'must be approved soon to avoid catastrophe'". *UN News*, 10.11.2016. <https://news.un.org/en/audio/2016/11/619392>, 22.5.2023.
- UN News* (2016b): "At Security Council, UN humanitarian official flags 'catastrophic' situation in Syria despite eastern Aleppo evacuations". *UN News*, 23.12.2016. <https://news.un.org/en/story/2016/12/548502-security-council-un-humanitarian-official-flags-catastrophic-situation-syria>, 22.5.2023.
- UN News* (2016c): "Ban welcomes cessation of hostilities pact in Syria as 'signal of hope,' condemns bombings". *UN News*, 22.2.2016. <https://news.un.org/en/story/2016/02/522812>, 22.5.2023.
- UN News* (2016d): "Security Council fails to adopt resolution calling for ceasefire in Aleppo". *UN News*, 5.12.2016. <https://news.un.org/en/story/2016/12/547002-security-council-fails-adopt-resolution-calling-ceasefire-aleppo>, 22.5.2023.
- UN News* (2016e): "Security Council fails to adopt resolutions on ending violence in war-torn Syria's eastern Aleppo". *UN News*, 8.10.2016. <https://news.un.org/en/story/2016/10/542262>, 22.5.2023.
- UN News* (2016f): "Syria: Security Council strongly condemns attacks against schools and shelling of Russian Embassy". *UN News*, 29.10.2016. <https://news.un.org/en/story/2016/10/544142>, 22.5.2023.
- UN News* (2016g): "Syria: UN envoy welcomes new ceasefire between Government and opposition groups". *UN News*, 29.12.2016. <https://news.un.org/en/story/2016/12/548652>, 22.5.2023.
- UN News* (2021a): "Syria's last cross-border aid lifeline must stay open, insist UN humanitarians". *UN News*, 25.6.2021. <https://news.un.org/en/story/2021/06/1094782>, 22.5.2023.
- UN News* (2021b): "UN officials appeal for extension of lifesaving cross-border aid operations into Syria". *UN News*, 23.6.2021. <https://news.un.org/en/story/2021/06/1094572>, 22.5.2023.
- Vainio, Kaarina (2022): "Globaali etelä kyllästyi lännen tekopyhyteen – maailmanjärjestyksen valtaa jaetaan uudelleen". *Ulkopolitiikka*, 7.12.2022. <https://ulkopolitiikka.fi/lehti/4-2022/globaali-etela-kyllasty-lannen-tekopyhyteen-maailmanjarjestyksen-muuttuessa-valtaa-jaetaan-udelleen/>, 20.2.2023.

- Von Einsiedel, Sebastian, David M. Malone & Bruno Stagno Ugarte (2015): *The UN Security Council in an age of great power rivalry*. Tokio: United Nations University Working Paper Series 4.
- Vuori, Juha A. (2022): ”Kylmän sodan mentaliteetti: Kiinan makroturvallistamiskurssi Ukrainan sodan kontekstissa”. *Kosmopolis*, 52(4), 45–63.
- Waldie, Paul (2013). “Putin sides with ‘thugs,’ PM says as G8 splits over Syrian conflict”. *The Globe and Mail*, 16.6.2013. <https://www.theglobeandmail.com/news/politics/harper-bashes-putins-support-of-syrian-regime/article12594964/>
- The White House (2017): *National Security Strategy of the United States of America*. <https://trumpwhitehouse.archives.gov/wp-content/uploads/2017/12/NSS-Final-12-18-2017-0905.pdf>, 23.4.2023.

Great Power Rivalry between China, Russia, and the United States – An Analysis of UN Security Council Discussions on the Syrian Civil War in 2011, 2016, and 2021

Since the 2010s, great power rivalry has returned to international relations and world politics. The growing tension in relations between China, Russia, and the United States demonstrates that the rivalry cannot be expected to disappear in the near future. This article gives an insight into the rhetoric of the three states in the UN Security Council’s discussions with regards to the Syrian civil war. The article focuses on the years 2011, 2016, and 2021 to understand how the three states communicate and how the great power rivalry is present in these discussions. The rhetoric is negative especially between the United States and Russia. Moreover, there is evidence of tension between the United States and China. Hence, great power rivalry is visible in the rhetoric of the three countries in the United Nations Security Council meetings.

Keywords: great power rivalry, rhetorical analysis, UN Security Council